

DET KONGELIGE
UTENRIKSDEPARTEMENT

Norges Forskningsråd
Postboks 564
1327 Lysaker

Deres ref.:

Vår ref.:

Dato:

14/8259 -

22.01.2018

Statsbudsjettet 2018 – Tildelingsbrev nr. 1 fra Utenriksdepartementet

1 Innledning

Vi viser til Prop. 1 S (2017-2018) og budsjett for 2018 som Stortinget behandlet og vedtok 14.12.2017.

Utenriksdepartementet stiller i dette tildelingsbrevet 104 708 000 kroner til rådighet for Norges forskningsråd for 2018.

Vi viser i tillegg til tildelingsbrevet som Kunnskapsdepartementet (KD) sender som etatsstyrende departement.

2 Mål, strategiske områder og styringsinformasjon for Norges forskningsråd
Regjeringen har vedtatt følgende mål for Norges forskningsråds virksomhet:

1. Økt vitenskapelig kvalitet
2. Økt verdiskaping i næringslivet
3. Møte store samfunnsutfordringer
4. Et velfungerende forskningssystem
5. God rådgivning.

Det vises til punkt 2 og 3 i tildelingsbrev fra Kunnskapsdepartementet som etatsstyrende departement for nærmere omtale av Regjeringens overordnede forskningspolitiske mål og av Forskningsrådets mål.

Utover det som er omtalt i dette brevet, stiller departementet gjennom Financial Mechanism Office (FMO) i Brussel midler til rådighet for Forskningsrådet for

gjennomføring av bilaterale program om forskningssamarbeid finansiert av EØS-midler. Forskningsrådet avsluttet i 2017 rollen som programpartner (Donor Programme Partner) for norsk forskningssamarbeid med Estland, Latvia, Polen, Romania og Den tsjekkiske republikken (et planlagt programsamarbeid med Ungarn ble avlyst). I 2018 intensiveres arbeidet med konkretisering og implementering av nye forskningsprogrammer med de samme landene, samt Litauen og Portugal (forhandlingene pågår fortsatt med Ungarn). Forskningsrådets rolle og oppgaver som programpartner fremgår av rammeavtalen mellom FMO og Forskningsrådet.

Det vises også til eget tildelingsbrev fra Norad til Forskningsrådet, som vil gi finansiering og føringer for operasjonalisering av NORGLOBAL-2, GLOBVAC og VISJON 2030.

2.1 Sektorpolitiske prioriteringer fra Utenriksdepartementet

Utenriksdepartementets tildelinger til Forskningsrådet skal i særlig grad bidra til måloppnåelse under Mål 1 Økt vitenskapelig kvalitet og Mål 3 Møte store samfunnsutfordringer. Mål 2 Økt verdiskaping i næringslivet er også relevant for enkelte av programmene.

Utenriksdepartementet har et sektoransvar for fagområder knyttet til utenriks- og utviklingspolitikken, samt deler av sikkerhetspolitikken. Investeringene skal styrke forskning som bidrar til kunnskap om og innsikt i globale utfordringer og gir bærekraftige løsninger i utviklingsland, knyttet til den globale innsatsen for å nå FNs bærekraftsmål. Det forventes at forskningen er utfordringsbasert og konsentreres om geografiske og tematiske områder som er særlig relevante for norsk utenriks- og utviklingspolitikk.

Dette inkluderer blant annet nordområdene, Arktis og Russland, miljøvennlig teknologi, europaforskning og prioritert tematikk innenfor utviklingsforskning, ref pkt 3. Departementets investeringer i forskning skal bidra til en offentlig sektor som utnytter forskning i fornyelsesarbeidet innenfor sine sektorer.

Institusjonsforankret strategisk prosjekt

Evalueringen av de samfunnsvitenskapelige instituttene viste at instituttene som arbeider med utenriks- og utviklingspolitikk holder meget høy forskningsmessig kvalitet. Samtidig ga evalueringen anbefalinger om mer kontakt og tettere dialog mellom de aktuelle instituttene og de politiske aktørene på området. Dette var også omtalt i NIFU-studien Pathways to global impact. Evalueringen viste også at instituttene etterspurte mer langsiktig finansiering.

UD er opptatt av at de relevante instituttene skal få styrket mulighetene til å produsere FoU innenfor sentrale målsettinger og prioriteringer som fremgår av Forskningsstrategi for utenriktjenesten og Norad (2017-2024). Søknadstypen institusjonsforankret strategisk prosjekt, forankret i evalueringens vurderinger og anbefalinger til de aktuelle instituttene, kan være en mulighet. Samtidig er UD opptatt

av å tilrettelegge for mer dialog og kontakt mellom instituttene forskere fagspesialister i UD og Norad. Konseptet skal innebære at det stilles tydelige krav til instituttene mht. både kvalitet og relevans, samtidig som det gis mer frihet og muligheter for langsiktig planlegging enn under ordinære NFR forskningsprogram eller UD's egne rammeavtaler. Det legges til grunn at Forskningsrådet utvikler og klargjør konseptet i løpet av 2018 med tanke på finansiering f.o.m. 2019.

2.2 Styringsinformasjon

Vi viser til KD's etatsstyringsbrev punkt 3 som omtaler styringsinformasjon for målene som er felles for alle departementene.

3 Budsjetttildelinger og fullmakter for 2018

For 2018 stiller departementet følgende beløp til rådighet for Norges forskningsråd:

Aktivitet, periode, referanser	Budsjett kap.post	Flerårig ramme	Tildeling 2018
Forsknings- og kompetansesenter for petroleumsvirksomhet i nordområdene og Arktis, 2013-2018 (PETROSENTER) (UD-ref. NOR-13/0019)	118.70	25 000 000	2 500 000
Program for Russland og Nordområda/Arktis (NORRUSS) <ul style="list-style-type: none"> Ny produksjonsteknologi (innovasjonsprosjekt), 2015-2018 (UD-ref. RER-15/0012) Russisk politikk for de arktiske områdene 2015-2018 (UDref. RER-15/0013) 	118.70	10 000 000	2 500 000
The High North and Russia – NORRUSS+ (UD-ref. QZA-17/0186) <ul style="list-style-type: none"> Nordområdene og Arktis (2017-2021) 	118.70.171	80 000 000	16 000 000
The High North and Russia – NORRUSS+ (UD-ref. RUS-17/0024) <ul style="list-style-type: none"> Russlandsforskning (2017-2021) 	118.70.121	45 000 000	9 000 000
The High North and Russia – NORRUSS+ (UD-ref. UKR-17/0017) <ul style="list-style-type: none"> Forskningssamarbeid med Ukraina, Georgia og Moldova (2017-2019) 	164.73.111	12 000 000	4 000 000
Program for samfunnsvitenskapelig forskning knyttet til petroleumssektoren (PETROSAM 2), 2013-2018, som f.o.m. 2017 er en aktivitet innen rammen av forskningsprogrammet PETROMAKS 2. (UD-ref. NOR-13/0111)	118.70	15 000 000	2 500 000
Europa i endring – fase 3, 2018-2022 (UD-ref. NOR-18/0001)	100.71	52 500 000	10 508 000
India-programmet, 2010-2019 (UD-ref. IND-10/0027)	165.70	200 000 000	19 000 000
Kina-programmet, 2018-2027 (UD-ref. CHN-09/020)	165.70	190 000 000	19 000 000
Kina-programmet – stipendordning (UD-ref. CHN 18/0001)	151.78		2 000 000
India: Samarbeid med Forskningsrådet 2011-2019(UD-ref. IND-11/044)	165.71	44 000 000	1 200 000
India: Samarbeid med Forskningsrådet 2017-2021 (UD-ref. IND-15/0007)	165.71	100 000 000	12 500 000
Sør-Afrikaprogrammet SAN OCEAN (UD-ref RSA-16/0005)	150.78		1 500 000
Totalt			104 708 000

Midlene utbetales i to terminer, tentativt i mars og september. Utbetalingene fra kapittelpost 165.71 (India) og 150.78 (Sør-Afrika) vil skje fra ambassadene til Forskningsrådet. Resten vil utbetales samlet fra departementet.

De midler som stilles til disposisjon for Forskningsrådet skal utnyttes effektivt og målrettet. Forskningsrådet gis fullmakt til å omfordele midler mellom programmer og virkemidler innenfor bevilgningen på en post, så lenge man sikrer måloppnåelse på lengre sikt. Gode grunner til omdisponeringer kan være forsinkelser i programstart eller dårlig søkning ved en bestemt utlysning. Avvik fra spesifikke føringer i tildelingsbrevet skal alltid tas opp med bevilgende departement. Behov for vesentlige omdisponeringer skal også tas opp med departementet.

Tildelingen fra kapittelposter på bistandsbudsjettet (03) skal kun brukes på tiltak som kan godkjennes som ODA i henhold til OECD/DAC. I dette tildelingsbrevet gjelder dette kap.post 165.70, 150.78, 151.78 og 165.71.

3.1 Budsjettmessige føringer

Forsknings- og kompetansesenter for petroleumsvirksomhet i nordområdene og Arktis (PETROSENTER)

Det er opprettet et senter for forskning om utfordringene for petroleumsvirksomhet i arktiske strøk. Formålet er å bygge opp et forskningsmiljø av høy kvalitet som er relevant for oljenæringen i nord og i arktiske strøk. Norges forskningsråd evaluerte senteret i 2017. Evalueringen vil danne grunnlag for vurdering om Utenriksdepartementets tildeling skal videreføres for ytterligere tre år.

Program for Nordområdene/Arktis, Russland og Eurasia

Det tildeles midler til det siste året av prosjekter knyttet til forrige fase av programmet NORRUSS, samt midler til den nye fasen av programmet som heter NORRUSS+. I tillegg å være rettet mot rettet mot Nordområdene/Arktis og Russland, inkluderer den nye fasen av programmet midler fra bistandsbudsjettet til forskning om og forskningssamarbeid med Ukraina, Georgia og Moldova.

1. Ny produksjonsteknologi (innovasjonsprosjekt)

Formålet med aktiviteten er å utvikle ny teknologi og øke markedsmuligheter i sektorer som i tiden framover vil stå sentralt i den økonomiske utviklingen i nord. Utvalgte sektorer er maritim teknologi, industriproduksjon, arktisk teknologi, energiøkonomisering og fornybar energi, reiseliv, mineraler, og infrastruktur. Ordningen skal rettes mot grensekryssende samarbeid med bedrifter og organisasjoner i våre naboland i nord: Finland, Russland og Sverige.

2. Russisk politikk for de arktiske områdene (forskningsprosjekt)

Formålet med aktiviteten er å støtte forskning om russisk sikkerhetspolitikk i Arktis, og om Russlands økonomiske planer og aktivitet i Arktis. Kunnskap om Russland som arktisk aktør er særdeles viktig, spesielt i det nye sikkerhetspolitiske bildet i Europa. Prioritet skal gis prosjekter med internasjonale samarbeidspartnere som kan bidra med nye innfallsvinkler til temaene.

3. Nordområdene og Arktis

I tråd med programdokumentet for NORRUSS+, er formålet å styrke forskningsbasert kunnskap om geopolitiske og utenrikspolitiske fagområder som er relevante for Nordområdene og Arktis. I tillegg forskning på sikkerhets- og utenrikspolitikk, legges det særlig vekt på, miljø- og naturressursforvaltning, næringsvirksomhet og sosial utvikling, samt forskning på utfordringer og muligheter knyttet til hav. Innsatsen skal produsere kunnskap av høy kvalitet, og styrke relevante norske forskningsmiljøer.

4. Russland

I tråd med programdokumentet for NORRUSS+, er formålet å utvikle en langsiktig strategisk ekspertise om Russland i Norge, både hva gjelder situasjonen innenriks i Russland og Russlands relasjoner til andre land. Det legges særlig vekt på kunnskap om landets politiske-, samfunnsmessige- og økonomiske utvikling. Innsatsen skal produsere kunnskap av høy kvalitet, og styrke relevante norske forskningsmiljøer.

5. Utvikling i Ukraina, Georgia og Moldova

I tråd med programdokumentet for NORRUSS+, er formålet er å produsere kunnskap av høy kvalitet som kan styrke utviklingen i de tre landene og å styrke landenes egen forskningskapasitet. Samtidig skal programmet styrke forskningssamarbeid mellom norske forskningsmiljøer og partnere, og styrke norsk forskning på utvalgte utviklingsområder i de tre landene. Det legges særlig vekt på forskning om landenes hovedutfordringer knyttet til innen- og utenrikspolitikken.

Samfunnsvitenskapelig forskning knyttet til petroleumssektoren (PETROSAM2)

PETROSAM2 følger opp flere av satsingsområdene for tilskuddsordningen Barents 2020 (nå Arktis 2030), inkludert målsetningen om å medvirke til å opprette arenaer for samarbeid mellom norske og utenlandske kompetansemiljø på nordområderelevante fagfelt, jf. Prop. 1 S (2012-2013). Prosjekter som får støtte, skal være nordområderelevante, og tildelingen skal fungere som såkornsmidler. Departementet ber om å bli holdt orientert om prosjektene som får midler fra Arktis 2030, og ønsker samarbeid om profilering av resultatene fra prosjektene. PETROSAM 2 er f.o.m. 2017 en aktivitet innen rammen av forskningsprogrammet PETROMAKS.

Europa i endring – fase 3 (2018-)

Utenriksdepartementet samler støtten til Europaforskning i ett program f.o.m. 2018. I tråd med programdokumentet skal programmet fremme europarelatert forskning av høy kvalitet som gir ny innsikt og styrker kunnskapsgrunnlaget for politisk handling.

Europa i endring omfatter følgende fem hovedtema;

- Drivkrefter, utviklingstrekk og utfordringer i Europas/EUs politiske utvikling
- Økonomisk utvikling, det indre marked og global konkurranse
- Verdigrunnlag under press
- EUs utenriks- og sikkerhetspolitikk. Europas rolle i verden.

- Klima og energiutfordringer, det grønne skiftet

Kriteriene for tildelingen presiseres nærmere i utlysningstekstene som ble publisert ultimo 2017.

Departementet er innforstått med at Europa i endring og NORRUSS+ vil bli innlemmet som separate delaktiviteter med videreføring av de tematiske prioriteringene i det nye programmet for forskning på Internasjonale relasjoner, utenrikspolitikk og norske interesser (UTENRIKS). Dette programmet med sine delaktiviteter har ingen definert slutt i tråd med Forskningsrådets nye policy, men av forvaltningsmessige grunner gis det i dette tildelingsbrevet en tentativ finansiering i perioder som vist i tabellen over - avhengig av Stortingets bevilgning.

India-programmet

India-programmet (Indnor) ble evaluert i slutten av 2015, og en av hovedkonklusjonene var at det fungerer godt og er på god vei mot å nå oppsatte mål. Programmet planlegges videreført til 2021. Hovedformålet er å fremme forskningssamarbeid mellom Norge og India samt norsk forskning om India, i tråd med India-strategien fra 2009, Panoramastrategien fra 2015 og Forskningsrådets veikart for India-samarbeid. Dette betyr særlig satsing på forskning og forskningssamarbeid om klima-, miljø- og energispørsmål, om økonomiske spørsmål så vel som om generelle samfunnsspørsmål. En god kobling mellom forskning, utdanning og innovasjon/næringsliv er viktig, og i tråd med anbefalingene fra evalueringen bes det om at dette prioriteres høyere i den kommende perioden.

Midlene til India-programmet kommer fra posten for faglig samarbeid på bistandsbudsjettet, og det må derfor sikres at sluttmottagernes oppfølgingsrutiner er i henhold til kravene for kontroll med bruken av slike midler. Dette innebærer et spesielt krav til å følge opp og rapportere på de fire «tverrgående hensynene» i norsk bistandssamarbeid: Menneskerettigheter, kvinners rettigheter og likestilling, klima/miljø og anti-korrupsjon. Risikofaktorer som kan tenkes å ha en negativ effekt på noen av disse hensynene må identifiseres og analyseres, og uønskede effekter forebygges. Videre skal resultatoppnåelse inngå i rapporteringen.

CHINOR – Forskningsprogram for samarbeid med Kina

Ny fase av Kina-programmet (Chinor) iverksettes fra 2018. Modellen ble utviklet i programmets første periode 2008-2017. Modellen forutsetter utlysninger i andre forskningsprogrammer, rettet mot de prioriterte temaene. Felles utlysninger med kinesiske finansieringspartnere tilstrebes for å sikre samtidig finansiering av både de norske og kinesiske prosjektbidragene. Det legges opp til å delta i nordiske og europeisk arenaer for Kina-samarbeid innenfor programmet.

Hensikt med å finansiere CHINOR er knyttet til å løse store, globale utfordringer, fokusert mot Kinas bidrag til FNs bærekraftsmål. Videre skal programmet bygge

kunnskap om Kina, og Kinas rolle i Asia og globalt. CHINOR skal bidra til å sikre høy kvalitet i denne forskningen, og bidra til å legge grunnlaget for fremtidens forskningssamarbeid med Kina.

Forskningsrådet bes i 2018 videreføre stipendordningen mellom Norge og Kina i tråd med tidligere praksis. Det er besluttet at det overordnede ansvaret for stipendordningen overføres fra UD til KD, og ses i sammenheng med øvrig oppfølging av gjeldende myndighetsavtale om norsk-kinesisk utdanningssamarbeid. Dette innebærer at midlene som i dag går til stipendordningen rammeoverføres fra UD's budsjetter til KD's budsjetter. Av budsjettekniske årsaker vil en slik overføring først kunne effektueres fra og med budsjettåret 2019.

SANOCEAN

Det skal inngås en ny flerårig program om forskningssamarbeid mellom Norge og Sør-Afrika som etterfølger det tidligere SANCOOP-programmet. Det nye SANOCEAN-programmet skal støtte forskning for å støtte opp om bærekraftig forvaltning av naturressurser i Sør-Afrika, herunder innenfor havbruk og havforvaltning (blå økonomi), miljø (med vekt på hav og marin forurensing), klimaendringer og bærekraftig energi. Forskningssamarbeidet baseres på et programdokument (rammeavtale) som norske og sørafrikanske myndigheter skal enes om, og som beskriver nærmere rollefordeling og forvaltningsrutiner. Midler til det sørafrikanske forskningsrådet (National Research Foundation) under SANOCEAN-programmet vil kanaliseres via en separat tilskuddsavtale mellom NRF og ambassaden i Pretoria. Flerårig ramme for tildelingen til Forskningsrådet vil konkretiseres på et senere tidspunkt.

4 Felles post for virksomhetskostnader

Virksomhetskostnadene over kap. 285 post 55 skal dekke alle kostnader til drift av Forskningsrådets virksomhet, dvs. alle kostnader som ikke er FoU-midler som skal fordeles videre. Virksomhetskostnadene ble tidligere finansiert gjennom bevilgningen fra Kunnskapsdepartementet over kap. 285 post 55 og gjennom en andel av FoU-bevilgningene fra alle departementer som finansierer forskning gjennom Forskningsrådet. Fra 2018 er alle bevilgninger fra departementene til drift av virksomheten i Forskningsrådet samlet på kap. 285 post 55 på Kunnskapsdepartementets budsjett.

Samlingen av virksomhetskostnadene på en felles post innebærer i seg selv ingen endringer i tjenestene som Forskningsrådet yter overfor departementene. Finansiering av forskning, overordnet forskningspolitisk og sektorpolitisk rådgivning skal være de oppgavene som fortsatt skal ha høyest prioritet, jf. Forskningsrådets vedtekter. Departement x viser til Kunnskapsdepartementets tildelingsbrev som etatsstyrer for nærmere beskrivelse av hvilke tjenester som Forskningsrådet skal ivareta for departementene innenfor rammen av midlene på posten for virksomhetskostnader.

5 Krav til rapportering

Utenriksdepartementet ber om at sektoransvaret legges til grunn for rapporteringen. Sektoransvaret er utdypet i pkt 2.1 i dette tildelingsbrevet. Rapporteringen på bruk av midlene skal skje i tråd med struktur og forventninger til innhold i årsrapport for de departementsvise rapporter.

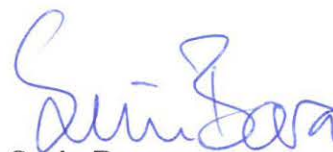
6 Planlagte styringsmøter

Departementet vil avholde et styringsmøte i juni 2018 med utgangspunkt i årsrapport 2017, Forskningsrådets vedtatte budsjett 2018, samt Forskningsrådets budsjettforslag for 2019. Det vil videre bli avholdt et styringsmøte i desember 2018. Departementet vil komme tilbake til dagsorden og dato for møtene på et senere tidspunkt.

Med vennlig hilsen

Katja Nordgaard
ekspedisjonssjef

Svein Bæra
fagdirektør for forskning